

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΟΥΣΤ

I'.

ΠΩΣ είδαμε στὸ προηγούμενο φύλλῳ, παρ' ὅλες τὶς ἐπιθέσεις τῶν κριτικῶν, ἀρχισε σιγά-σιγά να δημοπρογεύεται ἔνα ρεῦμα θαυμασιοῦ πρόξ τον Πρωστή μεταξύ τῶν διανοούμενων τῆς Γαλλίας.

Οι ἐπλεκτοὶ διανοούμενοι ποὺ ἀποτελοῦσ-
σαν τὸν κύριο τῆς Ἑλέας Γαλλικοὺς Ἐπι-
δεωρίστεως, ἔδειχναν τώρα τὸν μεγαλείτε-
ρο θυμασιό. 'Ο Αντρὲ Ζίντ ἔγραψε ἔνα
Ἄρθρο, στὸ δούλο αποκαλύπτον τὸ ψφό του
Προύστη 'ἄλλην γοτεία'. 'Ο Ζάκ Ριβιέρο,
ὁ δούλος βρισκόταν αἰχμάλωτος στὴ Γερμα-
νία, εἶχε μάγνη τὸ βιβλίο του Προύστη,
τὸ οποῖο ξεγνώκεις ἀνάμεσος σ' άλλα τ'
ἄλλα.

Τέλος, ὁ παγκόσμιος πόλεμος τελείωσε, ἡ ἀνάσκηψή ὑπέργράφη καί τὸ δευτέρῳ ββέλῳ τοῦ Πρώτου «Στὸν Ἰσκιο τῶν κοριτσιῶν με τὰ λοι-
κύνια ως ἔξεδόθη». Οἱ περισσότεροι αὐτὸν τοὺς κριτικοὺς κόρατσαν αὐ-
τῇ τῇ φρούρᾳ κάποιο ἐπιφλακτό τόνον. Μα, πάλι στὶς κριτικὲς ἀ-
τέξ, ἔγραψαν καὶ ἄλλες ὑπέροχες, ἐνθυσιστόδεις, πραγματικοὶ δι-
ύδασιν, ὅπως τευ Λέοντος Ντωντέ, τοῦ Ροβέρτου Ντρεϊφουρς, κτλ.

Τότε οι φίλοι του τού έπειβαλαν και πάλι υποψηφιότητα γιὰ τὸ βραβεῖο Γκρονκού. Μά τοῦ ἀπαδημιουχοῦ ἐδίστακαν καὶ φοβόντωνταν νὰ τοῦ τὸ δώσουν... «Ἐλεγαν πᾶς ὁ Προστὴ ἡταν πολὺ πλούτος καὶ ὅτι νέος... Όστόσο διταν συνῆλθαν σὲ σύνκεψι, ὁ Λέων Ντων-τὲ κατώφωνος νέ' ἀποστάση τοὺς ψήφους ἢ συνα-δέλφων του νέπελ τὸ Προστή, ἐνῶ οὐ ὑπόλοιπο-τέσσερες ψήφοις τὸ περιφέριο πολεμικὸ μιθιστό-ομα τοῦ Ρολάν Ντοζέλες «Οἱ Ξυλένιοι Σταυροί». «Ἔτσι ὁ Προστὴ πήρε τὸ βραβεῖο. Ποτὲ τὸ βραβεῖο Γκρονκού δὲν είχε ἀπονεμηθεῖ πιὸ δικαῖα.

«Οστόσο ἡ βράβευσι τοῦ Προστὴ ἔκανε τίς πε-ρισσότερες ἔφημεριδες νὰ φρινάζουν. «Ἄλλοι ἀτοὺς κριτικοὺς των ἔγραφων σαρκαστικά, ἄλλοι μοχθηρά, ἄλλοι ωργισμένα.

παρελθούσα, οποιαν ωραίως γένονταν.
«Αντή τὴ φροσά — ἑγνώφε κάποιος — ή Ἀκαδημία Γκροκουνό δέδους τὸ βραβεῖο της σ' ἔνα
ἄγνωστο, δὲ όποιος, ἀλλοίμονο! Θά μείνει ἄγνω-
στος στὸν αἰώνα τὸν ἀπάντα...».
«Ἐξτασαν μαλί-
στα μέχρι τοῦ σημείου νῦ λένε δι τὸ Πρωνύτ, δὲ
ὅπερ δὲν εὔχε πλειστεῖ, ἐλλείπει τὸ βραβεῖο ἀπὸ
ἔνα πάντειστο σάν τον Ντούζελες...»

Συγχρόνως δύος, τά περισσότερα ἀπό τά μέλη τῆς Ἀκαδημίας Γρονούν ὑπεράσπειν μὲ μεγάλῃ ἀξιοπρέπειᾳ τὸν ἐλεκτοῦ τους. Μὰ δὲ Πρώτη δὲν εἰχε πειά ἀνάγκη καυπίζειν ὑποστηρίξεως. Οπερε φιλοτικού βραβείου δὲν είχε κάπει ἔνα συγχραέα τόσο διάτηπο ἀπό τὴν μά νέρα στὴν ἄλλη, στο στήν περίτελλον αὐτῆς. Τὸ δύονα τοῦ Πρώτου θηταὶ στην πατέρα τῶν καὶ της γυναικὸς τοῦ δέδη πάρεντες...

**Ἔταν τότε σαρανταοχτώ χρόνων
τοία χρόνια ζωῆς τοῦ ἔμεναν ἀκόμα.**

Κατά τις ήμέρες πού ἐπακολούθησαν μετά τὴν βράβευσί του, ὁ Πρόδρομος ἔλαβε ἀτ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κύρου 870 θεριώτατες συγχαρητήρες ἐπιστολές. Πάσις ν' ἀπάντησε σ' ὅλα αὐτὰ τὰ γράμματα; Παρ' ὅλη την εὐγνωμοσύνη πού ἔγνωσε σ' ὅλους ἔξιντας τους ἄγνωστους θυμαστας του, οὐτε ή-γάνται τους αὔτε δικαιούσται τοις ἑπτάτοις;

γεια του, ουτε ο καιρός τού τη επέτεσταν...
«Ωστόσο, απότο μετάποτε δέ γένεται πάραθετή με-
γαλοπετρι γεύματα στὸ *Πλίτσ* σ' αὐτοὺς ποὺ τοῦ
ἀπένειμαν τὸ βρασεῖο Γκρούκουνδ ἢ ποὺ συνήργησαν
για τὸ τάπε. Στὰ γεύματα αὐτά, μαζίν μὲ τοὺς
ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, τοὺς ὀλαζιμακίους καὶ
τοὺς κριτικούς προσταλούσε, διποὺ μᾶλλοτε στο
οικές προσωπικότητες τῆς ἀριστοκρατίας...»

Ἐπειδὴ δῶμας ἡ ἀρρώστεια του δὲν τὸν ἄφινε νὰ ξέρῃ ἀν τὰ είνε καλά την ἀλλή μέρα, προσκαλούσε πάντα τοὺς συνδαιτημόνες του τὴν τελευταία ὥρα... Ἔτσι δῶμας οἱ περισσότεροι δὲν πήγαναν, γιατὶ ἂν σαν ἀπαχολήμενοι τὴν ὥρα ἔκεινη, καὶ τὰ ξεσόδα τοῦ Προύντ γινόντουσαν ἄδικα.

Κάποτε είχε παραγγείλει στο «Πίτζα» ένα γευμα γιά δεκαπέντε πόσιμα, τά δύοσιν είχε προσανατέλει πρό δύο άρκ-βωδών. Μέσα σ' ένα ίδιατερο σαλάνι, μπρός σ' ένα απέραντο τραπέζι στροφικόν και στολισμένο μέση λουλούδια, δι Μαρσέλ περίμενε τούς καλεσμένους του... Μά του κάρκουν... Κανείς δὲν φαινόταν. Τέλος, άγρα, η πόντη κάποιος κι' έπειδή ή ώρα ήταν περασμένην καὶ δὲν θήρησε καμιά πειά έλπις να φθάρῃ κ' άλλος, δι Προστότης κάθησε κι' έφαγε μαζί του μόνο, τη στιγμή που είχε πληρώσει γευμά γιά δεκαπέντε πόσιμα.

Μά σύντο δὲν τὸν ἐμπόδιον προσκαλέσῃ ἔπειτα ἀπὸ διὸ-τρεῖς μέ-
ρες σὲ ἄλλο γεῦμα καὶ αὐτοὺς ποὺ δὲν πῆγαν.

Τὰ ποιημόναρά πον ἔδινε τώρα στά γκαρδόνια ήσαν μεγαλείτερα ἀπό κάθε ἄλλη φρούριο. Μέσα στή μεθή τῆς γενναιοδωρίας του ἔνδειρα σὲ δέκα νύχτες τίς πέντε χιλιάδες φράγκα τοῦ βραβείου του και ἀλλαγές 10,000 διρχῶν.

‘Η βράβευσί του είχε γίνει ἀφορμή νὰ τὸν περιστούχισον καινούργιοι φύλοι, τοὺς δότοις ὁ Πρωτόστητος σηματθόντες Ἰδιαίτεροι, γιατὶ εἴτε καν ἀγαπήσει τὸν συγγραφέα ποιν ἀκόμα γρωσίσουν τὸν ἄνθρωπον. Οἱ περισσότεροι αὖτε ποινές ήσαν νέοι. ‘Ο θαυμασμὸς αὐτὸς τῆς νέας γενεᾶς γιὰ τὸ ἔργο του ήταν ἐκεῖνο που τὸν συγχανούσε τεριστότερο... Τί μποροῦσε ἀλλωστε νὰ περιμένῃ ἀπὸ τοὺς ἀλλούς, τοὺς πατέρους; Δὲξ καταλαβάνω τὸ ἔργο του — ἔγραψε π.χ. ὁ Ἀνατόλιος Φράνκος. Κατέβαλλα κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ τὸ καταλάβω, μὰ δὲν τὸ καταλώσω. Δὲν καταλαβαίνει κανεὶς παρὰ τοὺς συγχρόνους του καὶ τοὺς ἀνθρώπους της γενεᾶς που ἀκολούθησε κατόπιν. Ή νέες, ή νεώτερες γενεές, εἰνε ἀκατάληπτες γιὰ μᾶς τοὺς γέροντας».

Ο Προύστ ἐντωμεταξῦ ἀπὸλάμβανε γοντευμένος τὴ δόξα του. Πιστέ του δὲν είχε πιστεψει σε μά τέτοια δόξα, παρ' ὅη τὴν πειθήσα ποὺ είχε στὸν ἑαυτὸν του. Γ' αὐτὸν ἔμενε τώρα κατάληπτος καὶ ἡ ἐπιτυχία του τὸν μεθύσε. Ἡσκαν τόσαι πολλοὶ οἱ ἀνδρῶσι ποὺ ἦσαν νά τοι μαλίσσον, ώστε ἀναγκαζόταν νά ἔχῃ δρες ἀφρούσεως σούν βασιλεύς.

Οἱ παλῆι φίλοι του πάλι, διαβάζοντας τὰ βεβιῶν τοῦ — τὰ δύοις ἐξεδίδοντα τόρα τὸ ἔνα κατόπιν τοῦ ἄλλου = Εὐπέλαιαν ὑπάνακταν ψύχον τὸ ἔνα αὐτὸς σὲ κανένα ἥρωα του, μᾶς συγχρόνως κυρεώντονταν ἀπὸ ἀγώνια ὅταν νόμιζαν πώς τὸν ἀγωνάτωνταν.

«Ο Μαρσέλ δὲν μπορει νὰ μ' ἔχη λησμονήσει στὸ ἔργο του — ἔλεγε καθενάς τους. Ναι, ἀλλὰ τέλην τον είνε σκληρό... Δέν κρύβει τίτοτε... Θέει μου!... Ηώς να μ' ἔχη περιγράψει!...»

Κοντά στους ειλιξιρινές θαυμαστάς τοῦ ἔργου τοῦ, ὑπήρχαν καὶ οἱ σύντοι. Αὐτοῖς διωκόδηλον τοὺς περιφρονοῦς καὶ ἐλέγει τὸ δὲ ἡθελεῖ τέτοιον θαυμαστάς, οἱ δόποι τὸν θαύμαζαν, χωρὶς νὰ ἔχουν διαβάσει μᾶς σελίδη τοῦ ἔργου του.

Σιγά-τιγή ἡ ἐνδηλώσεις τοῦ θαυμαστοῦ πρὸς τὸν Πρωστὸν ἀπλώθηκαν καὶ στὸ ἔσωτερο. "Ετσι, ἔνας 'Αμερικανός καὶ ἡ σινεγύνος του σπρωθήκαν σὲ ἔργαν αἵ τις πατρίδα τους, δέπλευσαν τὸν 'Αιταντικό καὶ πήγαν στὸ Παρίσι μόνο καὶ μόνο για νὰ ἐνδηλώσουν τὸν θαυμασμὸν τους στὸν Πρωστό-

Ἐγκαταστάθηκαν μάλιστα στὸ ξενοδοχεῖο «Μάζεστικ», κοντά στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ τὸν βλέπουν πάεινθα.

Ἐπὶ ἔνα λιοντάρι χειμώνα δύλωκηρο, δὲ Αιγαίου πόλεις καὶ ἡ γηπάντα παρουσιαζόντων σανέδε μέσῳ στὸ σπίτι τοῦ Προύντ. Ἡ Σελεστίνα, ἡ παυαρέφα του, τοὺς ἐφόδων στοὺς ἀντιθαλάμους καὶ

τὸν ἔλεγον στερεότυπα:
—Οὐ κύριος είνε πάντα ἄκρωστος καὶ δὲν θὰ
μπορέσῃ νὰ σᾶς δεχθῇ...
Τὸ ζευγάρο έβγαινε για νὰ ξαναγυρίσῃ τὴν ἄλλη
μέρα. Συγχρόνως δὲν παρέλειπε νὰ στέλνῃ καθη-
μερινῶς στὸ συγγραφέα πελώριες ἀνθιδέσμευτες ἀπό-

πέτροφα ρόδα.
Μόλις δύνασθε ὁ Προνότη μάθαινε τὴν παροντία
τῶν λογισμῶν στὸ διαιρέσιμά του, διέτασσε τὴν
Σελεστίνα νὰ τὰ πετάξῃ ἔξω γιὰ νὰ μήν του φέ-
ρεται.

Οι Αμερικανοί, άποκαμωμένοι πειά, έτοιμαζόντουσαν νά γινούσισαν στήν πατρίδα τους, χωρίς νά ίδονται έστω καί μια φορά από τὸν μυστηριώδη ανθρώπο, γιά τὸν οποίο είχαν κάπει ἔνα τόσο μεγάλο ταξείδι, διαν ξέφυνα, μιὰ νύχτα, τὴν παρασκευὴν τῆς ἀναχωρήσεώς τους, τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς. δ Προδύστη παρουσιάστηκε μπροστά τους στὸ ξενοδοχεῖο τους, τύλιγμένος στὴ μαύρη του κούνια.

Τοὺς ἀνήγγειλε δτὶ θάξειν μιὰ στιγμὴ μόνο, μὰ ἡ στιγμὴ αὐτῇ, πρὸς ἀτέραντη χαρὰ τῶν Ἀμερικανῶν, παρατάθησε ὃς τὸ προῖ.

‘Η δόξα του Πύρωντ είχε περάσει πειά τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας. Οἱ μεγαλείτεροι συγγραφεῖς τῶν ἀλλον χωρῶν ἀναγνώριζαν τὴν μεγαλοψύαια του, δπως ὁ Κόραδος. Ὁ ‘Αγνολός Μπένετ, ἡ Βιργινία Βόλφ στὴν Ἀγγλία, ὁ μέγας κριτικὸς Κούντιους στὴ Γερμανία, ὁ Ρίλκε στὴν Αὐστρία, κλπ. κλπ. Ἡ ἐφημερίδες τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Περσίας ἀλόμα, μιλούσσαν γ' αὐτὸν καὶ τὸν παρέβαλαν μὲ τὸν Σαΐν-Σμύρν, τὸν Μταλζάκ, τὸν Ρουσσώ, τὸν Δοστογιέφσκου... Οἱ ‘Τάιτζ’ ἔγραφαν πῶς ήταν ὁ μεγαλείτερος συγγραφεὺς τῆς ἐποχῆς μας. ‘Η δόξα του ήταν

πειὰ πλήρως...